

2942

На основу члана 25. став 5. Закона о заштити становништва од заразних болести („Службени гласник РС”, број 15/16),

Министар здравља и министар пољопривреде, шумарства и водопривреде споразумно доносе

ПРАВИЛНИК

о начину праћења зооноза и узрочника зооноза

Члан 1.

Овим правилником одређују се заразне болести из групе зооноза (у даљем тексту: зоонозе), начин праћења зооноза и узрочника зооноза, начин извештавања о узрочницима зооноза, као и ближи услови о начину вођења евиденције о заразним болестима из групе зооноза.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следећа значења:

- 1) зооноза је инфекција или инфективна болест која се под природним условима, директно или индиректно, може пренети са животиња на човека и обрнуто;
- 2) узрочник зооноза је било који вирус, бактерија, гљивица, паразит или други биолошки агенс који би могао бити узрочник зоонозе;
- 3) здравствена заштита животиња је рано откривање, надзор, заштита од појаве, сузбијање и искорењивање заразних и паразитских болести, укључујући и сузбијање зооноза, као и узгој животиња одређених генотипа слободног од одређених болести и заштита од других преносивих и органских болести;
- 4) праћење (мониторинг) је начин прикупљања, анализирања и размене података о појави зооноза, узрочника зооноза и њихове отпорности на антибиотике;
- 5) ветеринарска организација (уређује је Закон о ветеринарству) представља ветеринарску амбуланту, ветеринарску станицу, ветеринарску клинику, ветеринарску апотеку, центар за репродукцију и вештачко осемењавање, центар за складиштење и дистрибуцију семена за вештачко осемењавање, које испуњавају прописане ветеринарске услове и уписане су у Регистар министарства надлежног за послове ветеринарства;
- 6) здравствена организација (уређује је Закон о здравственој заштити) на примарном нивоу: дом здравља, апотека, заводи; на секундарном нивоу: општа болница, специјална болница; на терцијалном нивоу: клиника, институт, клиничко-болнички центар, клинички центар;

7) антиминоробна резистенција је способност микроорганизма одређене врсте да преживи и нарасте у присутности дате концентрације антиминоробног средства која је обично довољна да спречи раст или усмрти микроорганизам исте врсте;

8) болести које се преносе храном су болести које настају као последица конзумирања контаминиране хране. Храна је контаминирана уколико су у њој присутни патогени микроорганизми и /или њихови токсини. Епидемија болести која се преноси храном настаје када најмање две особе конзумирају исту контаминирану храну под одређеним околностима, или ситуација у којој посматрани број случајева обољења је изнад очекиваног броја и где су ти случајеви повезани или постоји сумња да су повезани, са истом контаминираном храном односно извором хране.

Члан 3.

Зоозозе у складу са овим правилником су:

- 1) бруцелоза (*Brucellosis*);
- 2) ехинококоза (*Echinococcosis*);
- 3) беснило (*Rabies*);
- 4) Q грозница (*Q-febris*);
- 5) туларемија (*Tularaemia*);
- 6) авијарна инфлуенца код људи (*Avian influenzae*);
- 7) инфекција узрокована вирусом Западног Нила (*Febris West Nile*);
- 8) хеморагијска грозница са бубрежним синдромом (*Febris haemorrhagica cum syndroma renali*).

Зоозозом, у ширем смислу могу се сматрати и заразне болести код којих су резервоар заразе животиње а преносе се храном, водом, ваздухом, окружењем (животном средином), векторима или неконвенционалним узрочницима и озбиљне увезене болести:

- 1) антракс (*Anthrax*);
- 2) ботулизам (*Botulismus*);
- 3) кампилобактериоза (*Campylobacteriosis*);
- 4) криптоспоридиоза (*Cryptosporidiosis*);
- 5) ламблиаза (*Giardiosis*) (*Lambliasis*);
- 6) инфекција узрокована ентерохеморагијском Е.коли (*Infectio intestinalis per E. Coli enterohaemorrhagicam*);

- 7) лептоспироза (*Leptospirosis*);
- 8) листериоза (*Listeriosis*);
- 9) салмонелоза (*Salmonellosis*);
- 10) токсоплазмоза (*Toxoplasmosis*);
- 11) трихинелоза (*Trichinelosis*);
- 12) јерсиниоза (*Yersinosis*);
- 13) туберкулоза узрокована *Mycobacterium bovis*;
- 14) САРС (тешки акутни респираторни синдром);
- 15) куга (*Pestis*);
- 16) вирусне хеморагичне грознице (*Viral haemorrhagic fevers*);
- 17) крпељни менингоенцефалитис (*Encephalitis viralis ixodibus*);
- 18) заразне спонгиоформне енцефалопатије, варијанта Кројцфелдт-Јакобсове болести.

Члан 4.

Праћење зооноза и узрочника зооноза из члана 3. овог правилника, обезбеђује упоредивост података о појави антимикуробне резистенције узрочника зооноза, код људи и код животиња.

Члан 5.

Заштиту становништва од заразних болести које се могу пренети са животиња на људе спроводе, у складу са законом, здравствене установе, приватна пракса и правна лица која обављају здравствену делатност у сарадњи са надлежним органима ветеринарске делатности, а састоје се од међусобног извештавања о појави и кретању тих болести, организовања и спровођења противепидемијских, хигијенских и других мера за спречавање, односно сузбијање одређених заразних болести.

Члан 6.

Обавезном пријављивању, у складу са овим правилником, подлеже:

- 1) свако обољење или смрт од заразне болести из члана 3. овог правилника у складу са дефиницијом случаја;
- 2) сумња на оболевање од куге, жуте грознице, вирусне хеморагијске грознице, САРС-а, ботулизма, као и појаве непознате заразне болести;
- 3) епидемија заразне болести из члана 3. овог правилника;
- 4) излучивање узрочника паратифуса, других салмонелоза, јерсиниоза, кампилобактериоза;

- 5) сваки неуобичајени догађај који може указивати на злоупотребу биолошког агенса или епидемије изазване непознатим узрочником;
- 6) свака сумња на појаву заразне болести из члана 3. овог правилника која одговара дефиницији опасности по здравље од међународног значаја, према Међународном здравственом правилнику (МЗП) и Светској здравственој организацији (СЗО);
- 7) лабораторијски утврђен узрочник заразне болести из члана 3. овог правилника.

Пријављивање из става 1. овог члана врше здравствене установе, друга правна лица која могу обављати и здравствену делатност, приватна пракса и здравствени радници, на прописаном обрасцу, у складу са Законом о заштити становништва од заразних болести (у даљем тексту: Закон).

Доктор медицине или други здравствени радник који утврди обољење, сумњу на обољење или смрт од заразне болести из става 1. овог члана, обавезан је да о томе без одлагања извести надлежни завод, односно институт за јавно здравље.

Завод, односно институт за јавно здравље одмах о томе обавештава Завод за јавно здравље основан за територију Републике Србије.

Члан 7.

Постављање дијагнозе зооноза спроводи се у складу са клиничким, лабораторијским и епидемиолошким критеријумима према установљеној дефиницији случаја.

Члан 8.

Лабораторијско испитивање ради утврђивања узрочника зооноза, евиденција и обавештавање о добијеним резултатима лабораторијског испитивања спроводи се у складу са Законом.

Лабораторије су дужне да у складу са Законом, о добијеним резултатима лабораторијских испитивања обавесте:

- 1) подносиоца захтева за лабораторијско испитивање узрочника зооноза;
- 2) завод, односно институт за јавно здравље на територији на којој се налази лабораторија која је извршила лабораторијско испитивање узрочника зооноза;
- 3) орган управе надлежан за послове санитарног надзора на територији на којој се налази лабораторија која је извршила лабораторијско испитивање узрочника зооноза, на захтев тог органа;
- 4) референтну лабораторију.

Члан 9.

Референтна лабораторија дужна је да у складу са Законом, о добијеним резултатима лабораторијских испитивања обавести:

- 1) подносиоца захтева за лабораторијско испитивање узрочника зооноза;
- 2) завод, односно институт за јавно здравље на територији на којој се налази лабораторија која је извршила лабораторијско испитивање узрочника зооноза;
- 3) орган државне управе надлежан за послове санитарног надзора на територији на којој се налази лабораторија која је извршила лабораторијско испитивање узрочника зооноза, на захтев тог органа.

Референтна лабораторија о резултатима извршеног лабораторијског испитивања узрочника зооноза из члана 3. овог правилника, обавештава надлежно министарство најкасније до 15. у месецу за претходни месец.

Члан 10.

Завод, односно институт за јавно здравље који утврди обољење или смрт лица проузроковано зоонозом, дужно је да о томе извести Завод за јавно здравље основан за територију Републике Србије, односно Институт за јавно здравље Војводине на начин предвиђен прописом којим се уређује пријављивање заразних болести и посебних здравствених питања.

Завод, односно институт за јавно здравље који утврди обољење или смрт лица проузроковано зоонозом, дужно је да о томе одмах извести органе државне управе надлежне за послове санитарног и ветеринарског надзора на територији на којој је заразна болест утврђена.

Орган државне управе надлежан за послове ветеринарског надзора о утврђеној зоонози обавештава надлежне ветеринарске организације.

Члан 11.

Хитном пријављивању, односно извештавању, у складу са овим правилником, подлеже:

- 1) сумња на оболевање од куге, жуте грознице, вирусне хеморагијске грознице, САРС-а, ботулизма, као и појаве непознате заразне болести;
- 2) сумња на појаву зоонозе која одговара дефиницији опасности по здравље од међународног значаја, према МЗП и СЗО пријављује се на Обрасцу 1. који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део;
- 3) појава неуобичајеног догађаја који може указивати на злоупотребу биолошког агенса или епидемије изазване непознатим узрочником;
- 4) епидемија зооноза из члана 3. овог правилника, подношењем копије пријаве епидемије.

Хитно пријављивање, односно извештавање врши се телефоном, у електронском облику или на други начин погодан за хитно обавештавање.

Информација о епидемији садржи минимум података: идентификационе и демографске податке о оболелима (узраст, пол, пребивалиште), датум обољења, датуме експозиције, податке о болести (симптоми и знаци), класификацију случаја, податке о лабораторијском испитивању, узрочнику зоонозе, околностима под којим је дошло до епидемије, укључујући претпостављени или доказани извор заразе, пут преношења, податке о експонираним лицима и друге податке од значаја за ширење епидемије.

Завод, односно институт за јавно здравље, по завршетку епидемиолошког истраживања епидемије зооноза, о томе извештава органе државне управе надлежне за послове санитарног и ветеринарског надзора на територији на којој је епидемија зоонозе утврђена, подношењем копије одјаве епидемије заразних болести и писмене завршне информације о епидемији, која садржи коначан резултат епидемиолошког истраживања, укључујући податке о утврђеном извору заразе и путу преношења, као и коначну идентификацију узрочника зоонозе.

Члан 12.

Завод, односно институт за јавно здравље, квартално до 15. дана следећег месеца за претходно тромесечје, доставља податке о регистрованим зоонозама из члана 3. овог правилника, узрочницима зооноза и епидемиолошком испитивању органима државне управе надлежним за послове санитарног и ветеринарског надзора на територији на којој је заразна болест утврђена на Обрасцу 2. који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 13.

Надлежна ветеринарска организација која утврди оболевање или угинуће животиња од зооноза дужна је да о томе одмах извести орган државне управе надлежан за послове ветеринарског надзора у складу са Законом.

Орган државне управе надлежан за послове ветеринарског надзора, по утврђивању обољења, односно угинућа животиња од заразних болести наведених у члану 3. овог правилника, као и у случају појаве неуобичајеног догађаја који може указивати на злоупотребу биолошког агенса или епидемију изазвану непознатим узрочником, одмах обавештава завод, односно институт за јавно здравље и орган државне управе надлежан за послове санитарног надзора на територији на којој је утврђена зооноза.

Хитно пријављивање, односно извештавање из ст. 1. и 2. овог члана врши се телефоном, у електронском облику или на други начин погодан за хитно обавештавање, уз истовремено подношење пријаве сумње, односно појаве зоонозе на Обрасцу 3. који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

У случају појаве епидемије зооноза, односно епизоотије зооноза из члан 3. овог правилника код којих се спроводи епизоотиолошко испитивање, орган

државне управе надлежан за послове ветеринарског надзора, хитно доставља информацију која садржи минимум података: идентификационе и демографске податке (узраст, пол, пребивалиште) о оболелим и експонираним лицима, потенцијалним или доказаним узрочницима, извору заразе, путевима ширења као и опасностима по здравље људи и предузетим мерама.

Завршна информација о епидемији зооноза, односно епизоотије зооноза садржи коначан резултат епризоотиолошког испитивања укључујући податке о утврђеном извору заразе и путу преношења као и коначну идентификацију узрочника зоонозе.

Члан 14.

Орган државне управе надлежан за послове ветеринарског надзора, квартално до 15. дана следећег месеца за претходно тромесечје, доставља податке о регистрованим зоонозама из члана 3. овог правилника као и узрочницима зооноза и спроведеним епизоотиолошким истраживањима заводу, односно институту за јавно здравље и органу државне управе надлежном за послове санитарног надзора на територији на којој је заразна болест утврђена.

Члан 15.

Образац 1, Образац 2. и Образац 3. из чл. 11, 12. и 13. овог правилника одштампани су уз овај правилник и чине његов саставни део.

Члан 16.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Број 110-00-00151/2017-10

У Београду, 31. јула 2017. године

Министар,

асс. др **Златибор Лончар**, с.р.

Министар,

Бранислав Недимовић, с.р.

ЗАВОД/ ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
 Центар за контролу и превенцију болести
 Место: Општина:
 Адреса: тел.
 Број пријаве:

ПОДАЦИ О РЕГИСТРОВАНИМ ЗООНОЗАМА, УЗРОЧНИЦИМА ЗООНОЗА И ЕПИДЕМИОЛОШКОМ ИСПИТИВАЊУ
 за период од _____ до _____ на територији _____ Управног округа

Општина	Назив обољења	Укупан број оболелих у периоду извештавања	Број оболелих у епидемији	Број хоспитализованих	Број смртних исхода могуће повезаних са обољењем	Иницијална класификација случаја*			Број клицоноша
						Број клинички потврђених случајева	Број клинички потврђених случајева са позитивном епидемиолошком анкетом	Број лабораторијски потврђених случајева	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

*Класификацију случаја према дефиницији случаја за поједине зоонозе спроводи Институт за јавно здравље Србије

МП

Датум подношења пријаве: | | | | | | | | | |

_____
 име и презиме, факсимил специјалисте епидемиолога

Република Србија
 Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде
 Управа за ветерину
 Републичка ветеринарска инспекција
 _____ Управни округ

Број: _____

_____, године

Место: _____

Министарство здравља
 Сектор за инспекцијске послове
 Одељење санитарне инспекције у _____

ОБРАЗАЦ О ПРИЈАВИ СУМЊЕ - ПОЈАВЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ ЗООНОЗЕ

(назив, шифра и узрочна болест)

1. Број протокола _____ ИД заразе (Вет УП): _____
 Број протокола претходног жаришта на газдинству _____

2. ИД газдинства _____ Географска ширина _____
 Географска дужина _____
 Власник/држалац животиња _____
 Адреса _____ моб./ел. адреса _____
 Лабораторија у којој се врше дијагностичка испитивања _____

3. Датум постављања сумње _____ Датум пријаве инспекцији _____

Датум појаве болести _____ Датум слања узорка у лаб. _____

4. Клинички знаци: _____ 5. Патоморфолошки знаци: _____

6. Извор заразе:

-Увођење нових животиња или произ. жив. пор.	-Људи или средства, предмети, и материјали
-Легалан транспорт животиња	-Ваздух
-Илегалан транспорт животиња	-Вектори
-Транзит животиња	-Контакт са дивљим животињама
-Контакт са инф. жив. на паши, напajаљшту и сл	-Храна за животиње
-Исхрана непрокуваним помијама	-Друго (улисати) _____

7. Примарно жариште ДА НЕ 8. Секундарно жариште ДА НЕ

9. У случају појаве заразне болести зоонозе унети следеће податке:

а) удаљеност од других најближих газдинстава где се држе пријемчиве животиње, навести које као и број запослених лица који долазе у контакт са животињама _____

б) дијагностика извршена:

Клинички Патоморфолошки Лабораторијски (навести методу)

в) Болест потврђена

У току транспорта ДА НЕ број угинулих _____

У кланици ДА НЕ број угинулих _____

друго (навести) _____

г) Да ли је потврђена примарна појава заразне болести код пријемчивих дивљих животиња ДА НЕ

10. Пријава о појави заразне болести зоонозе пријављена Министарству здравља ДА НЕ

11. Извештај о поступању по поднетој пријави доставити Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управи за ветерину.

Датум _____

М.П.

ИД, печат и потпис републичке ветеринарске инспекције

Број моб. тел.: _____